

Tietoja Manner-Suomen kuntien valtuuston ja hallituksen puheenjohtajista

**1.6.2017 alkaneella valtuustokaudella
sekä vertailutietoa edellisiltä valtuustokausilta**

Sirkka-Liisa Piipponen & Marianne Pekola-Sjöblom
Elokuu 2017

Lähteet: Kuntaliiton tiedonkeruu ja kuntavaalien 2017 ehdokasrekisteri.

Diapaketin sisältö

- Valtuuston puheenjohtajan profiili (dia 3)
- Kunnanhallituksen puheenjohtajan profiili (dia 4)
- Puheenjohtajien sukupuoli (diat 5-12)
- Puheenjohtajien puolustausta (diat 13-17)
- Puheenjohtajien ikäjakauma (diat 18-26)

Valtuuston puheenjohtajat 1.6.2017 alkaneella valtuustokaudella

- **Sukupuoli:** Naisia 39%, miehiä 61%.
- **Ikäjakauma:** Alle 30-vuotiaita 2%, 30-39-vuotiaita 15%, 40-49-vuotiaita 21%, 50-64-vuotiaita 45% ja yli 64-vuotiaita 18%.
- **Keski-ikä:** 52 vuotta, nuorin 22 v ja vanhin 76 v.
- **Keski-ikä sukupuolen mukaan:** Miehet 55 vuotta (22-76 v.) ja naiset 49 vuotta (22-72 v.).
- **Pj:t puolueittain:** KESK 48%, SDP 22%, KOK 17%, RKP 6%, VAS 3%, VIHR 2%, PS 1%, KD 0,3% ja MUUT 1%.
- **Äidinkieli:** suomi 93,6%, ruotsi 6,1% ja saame 0,3%.
- **Istuva/uusi valtuutettu:** Istuvia valtuutettuja 85%, uusia valtuutettuja 15%.
- **Kansanedustajia:** 23

Hallituksen puheenjohtajat 1.6.2017 alkaneella valtuustokaudella

- **Sukupuoli:** Naisia 31%, miehiä 69%.
- **Ikäjakauma:** Alle 30-vuotiaita 1%, 30-39-vuotiaita 14%, 40-49-vuotiaita 24%, 50-64-vuotiaita 49% ja yli 64-vuotiaita 11%.
- **Keski-ikä:** 52 vuotta, nuorin 22 v ja vanhin 76 v.
- **Keski-ikä sukupuolen mukaan:** Miehet 53 vuotta (22-73 v.) ja naiset 49 vuotta (30-76 v.)
- **Pj:t puolueittain:** KESK 58,6%, KOK 15,6%, SDP 14,6%, RKP 7,5%, VAS 1,0%, PS 1,0%, VIHR 0,3% ja MUUT 1,4%.
- **Äidinkieli:** suomi 91,9%, ruotsi 7,8% ja saame 0,3%.
- **Istuva/uusi valtuutettu:** Istuvia valtuutettuja 84%, uusia valtuutettuja 16%.
- **Kansanedustajia:** 4 (Kauniainen, Nurmijärvi, Savonlinna, Vantaa)

Tietoa valtuuston ja hallituksen puheenjohtajien sukupuolijakaumasta

Naisten valinta *valtuuston* puheenjohtajaksi

- **Naisia on valtuuston puheenjohtajista 39 %**, osuus on sama kuin valtuutetuista.
- Edelliseen valtuustokauteen verrattuna **naisten osuus valtuuston puheenjohtajista nousi 11 prosenttiyksikköä**. Naisten osuus on noussut tasaisesti vuodesta 1993, jolloin se oli 16 %.
- Alle 10 000 asukkaan kunnissa naisten osuus valtuuston puheenjohtajista jää alle Manner-Suomen kuntien keskiarvon. Näiden, 198 kunnan valtuuston puheenjohtajan paikoista keskustapuolueen hallussa on 58 %.
- Naisten osuus valtuutetuista kasvoi vuoden 2012 kuntavaaleista lähes kolmella prosenttiyksiköllä. Naisenemmistöisiä valtuustoja on kuluvan valtuustokauden alussa 26 kunnassa. Myös naisenemmistöisten valtuustojen määrä kasvoi, v. 2013 niitä oli 6 ja v. 2009 yhteensä 13.

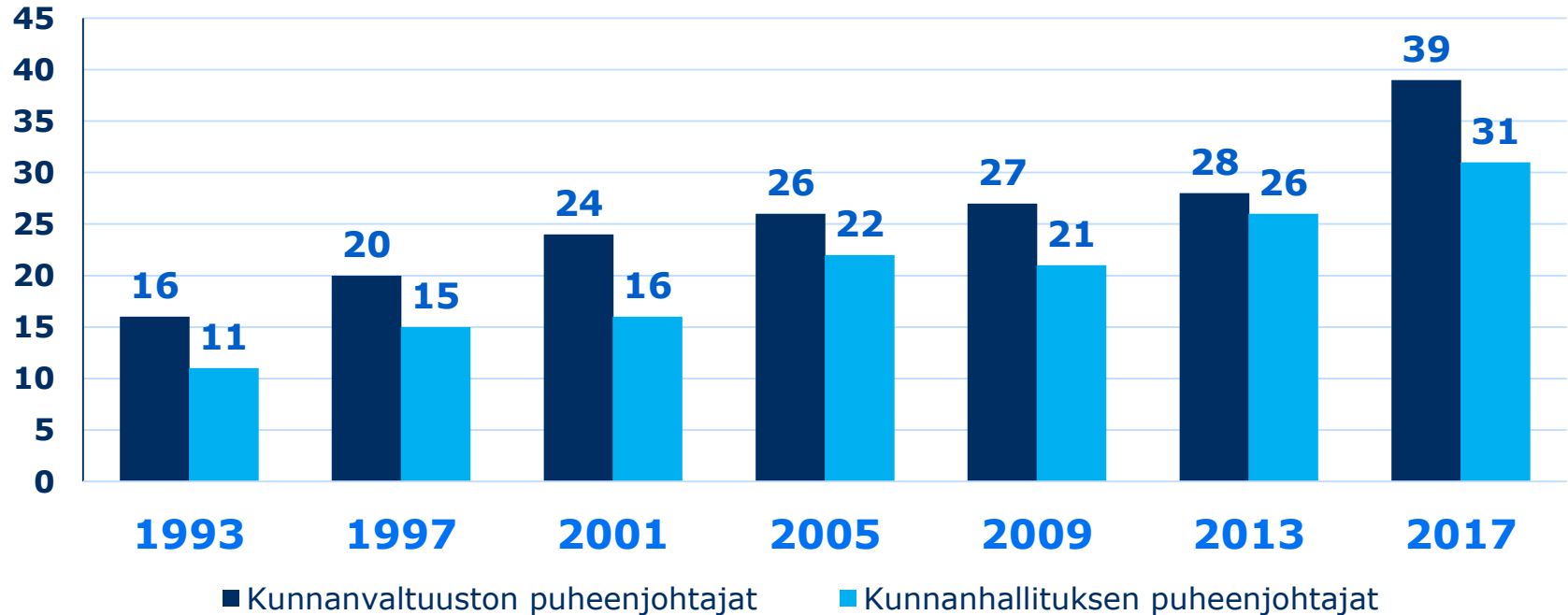
Tasa-arvolain kiintiösäännös ei koske puheenjohtajien valintaa.

Naisten valinta *hallituksen* puheenjohtajaksi

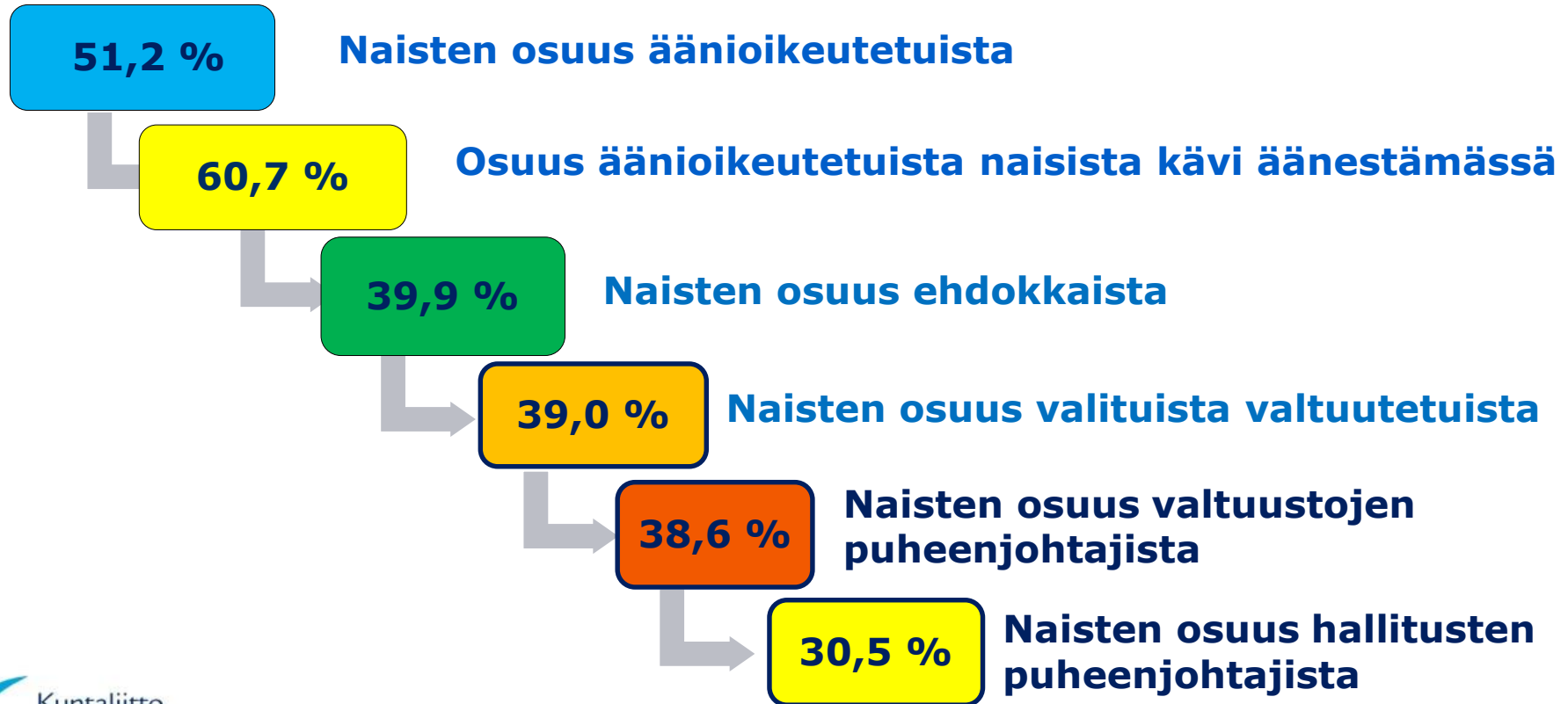
- **Naisia on hallituksen puheenjohtajista 31 %.**
- Edelliseen valtuustokauteen verrattuna **naisten osuus hallituksen puheenjohtajista nousi 5 prosenttiyksikköä.** Naisten osuus on noussut tasaisesti vuodesta 1993, jolloin se oli 11 %.
- Yleisintä (40 %) naisten hallituksen puheenjohtajuus on yli 20 000 asukkaan kunnissa.
- Naisia on vähiten hallituksen puheenjohtajana pienissä kunnissa. Alle 2 000 asukkaan 32 kunnasta vain kolmessa on hallituksen puheenjohtajana nainen.

Tasa-arvolain kiintiösäännös ei koske puheenjohtajien valintaa.

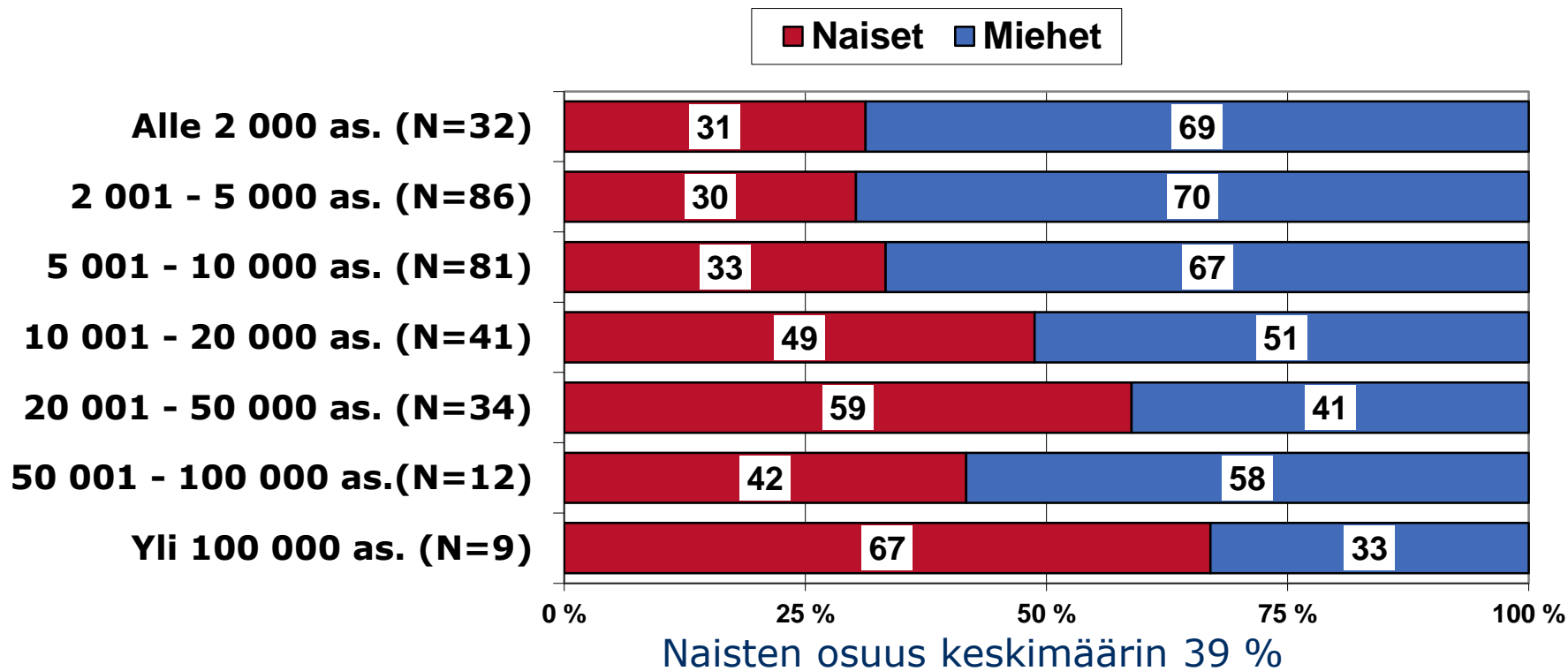
Naiset valtuuston ja hallituksen puheenjohtajina Manner-Suomen kunnissa vuosina 1993-2017, %

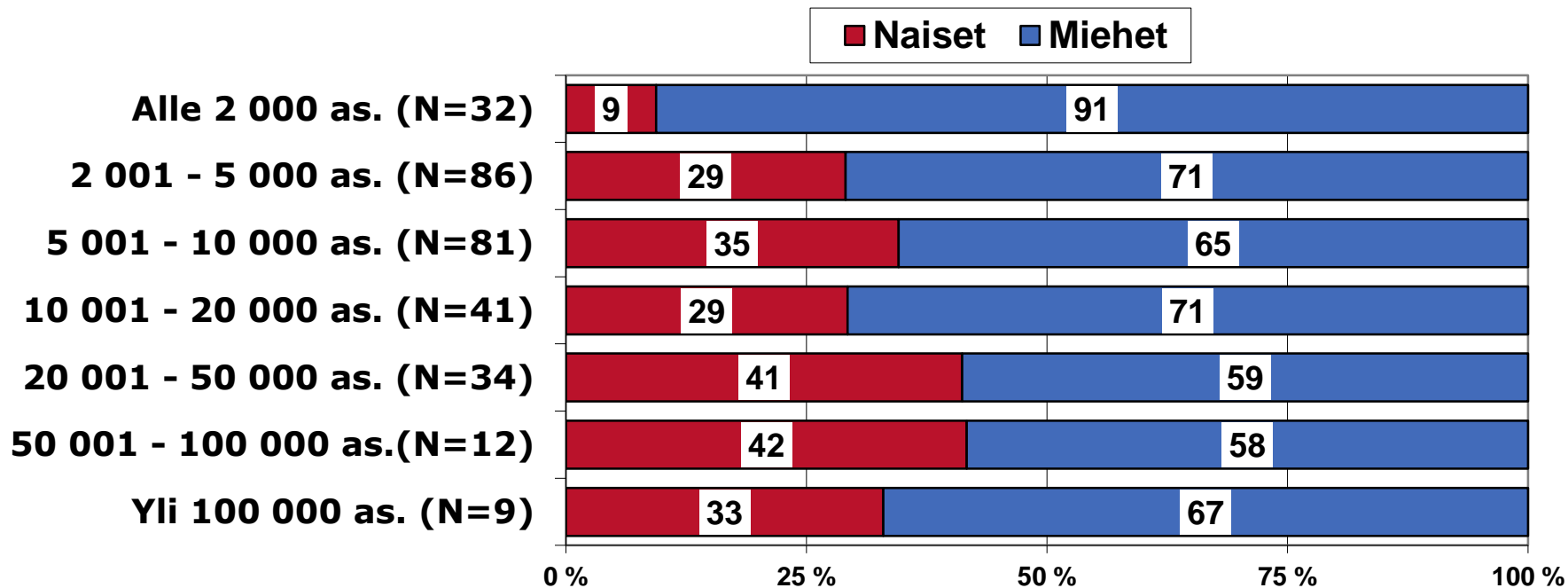
Kuntavaalit 2017: Naiset äänestäjinä, ehdokkaina, valtuutettuina ja puheenjohtajina

Naisten osuus valtuuston puheenjohtajista kuntakoon mukaan vuonna 2017 alkaneella valtuustokaudella, %

Naisten osuus hallituksen puheenjohtajista kuntakoon mukaan vuonna 2017 alkaneella valtuustokaudella, %

Naisten osuus keskimäärin 31 %

Naiset ja miehet valtuuston ja hallituksen puheenjohtajina

- 30 kunnassa sekä valtuuston että hallituksen puheenjohtajana on nainen.
 - » Jämsässä sekä valtuuston että hallituksen koko puheenjohtajisto on naisia.
- 121 kunnassa sekä valtuuston että hallituksen puheenjohtajana on mies.
- 84 kunnassa valtuuston puheenjohtajana nainen ja hallituksen puheenjohtajana mies.
- 60 kunnassa valtuuston puheenjohtajana mies ja hallituksen puheenjohtajana nainen.

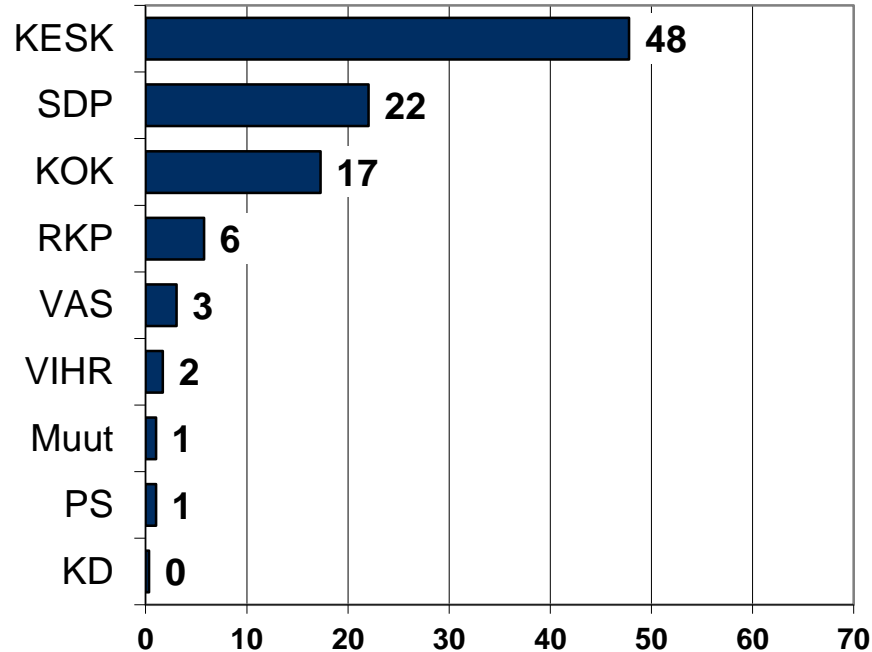
Tietoa valtuuston ja hallituksen puheenjohtajien puolustausta

Valtuuston ja hallituksen puheenjohtajat puolueittain 2017

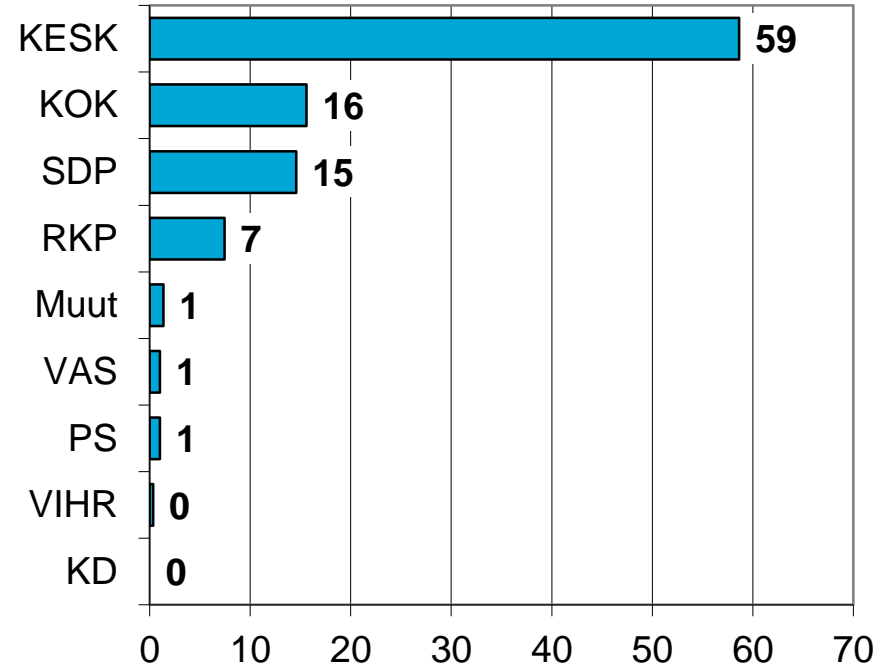
- **Keskusta:** 48 prosenttia valtuuston puheenjohtajista ja 59 prosenttia hallituksen puheenjohtajista. Valtuuston puheenjohtajien osuus on hieman pienentynyt, mutta hallituksen puheenjohtajien osuus on kasvanut vuonna 2009 alkaneesta valtuustokaudesta.
- **SDP:** 22 prosenttia valtuuston puheenjohtajista ja 15 prosenttia hallituksen puheenjohtajista. Valtuuston puheenjohtajien osuus on hieman kasvanut, mutta hallituksen puheenjohtajien puolestaan pienentynyt vuonna 2009 alkaneesta valtuustokaudesta.
- **Kokoomus:** 17 prosenttia valtuuston puheenjohtajista ja 16 prosenttia hallituksen puheenjohtajista. Valtuuston puheenjohtajien osuus on pysynyt suhteellisen samana, mutta hallituksen puheenjohtajien osuus on selvästi laskenut vuoteen 2009 verrattuna.
- **RKP:** 6 prosenttia (17 kuntaa) valtuuston puheenjohtajista ja 7 prosenttia (22 kuntaa) hallituksen puheenjohtajista.
- **Vasemmistoliitto:** 3 prosenttia (9 kuntaa) valtuuston puheenjohtajista ja 1 prosentti (3 kuntaa) hallituksen puheenjohtajista.
- **Vihreät:** 2 prosenttia (5 kuntaa) valtuuston puheenjohtajista ja 0,3 prosenttia (1 kunta).
- **Perussuomalaiset:** 1 prosentti (3 kuntaa) valtuuston puheenjohtajista ja 1 prosentti (3 kuntaa) hallituksen puheenjohtajista.
- **Kristillisdemokraatit:** 1 valtuuston puheenjohtaja (Luoto).
- **Muut, sitoutumattomat:** 1 prosentti (3 kuntaa) valtuuston puheenjohtajista ja 1 prosenttia (4 kuntaa) hallituksen puheenjohtajista.

Puolueiden osuus puheenjohtajien paikoista Manner-Suomen kunnissa vuonna 2017 alkaneella valtuustokaudella, %

Valtuusto

Hallitus

Puolueiden osuudet *kunnanvaltuuston* puheenjohtajan paikoista vuosina 2009, 2013 ja 2017 alkaneilla valtuustokausilla, %

Puolue	Vuosi 2017	Vuosi 2013	Vuosi 2009
KESK	48	51	56
SDP	22	20	16
KOK	17	15	16
RKP	6	7	8
VAS	3	3	2
VIHR	2	1	1
Muut	1	1	1
PS	1	2	0
KD	0	1	1
LKM	295	304	332

Puolueiden osuudet *kunnanhallituksen* puheenjohtajan paikoista vuosina 2009, 2013 ja 2017 alkaneilla valtuustokausilla, %

Puolue	Vuosi 2017	Vuosi 2013	Vuosi 2009
KESK	59	57	56
KOK	16	23	25
SDP	15	10	11
RKP	7	6	5
Muut	1	0	1
VAS	1	1	1
PS	1	2	0
VIHR	0	0	0
KD	0	0	0
LKM	295	304	332

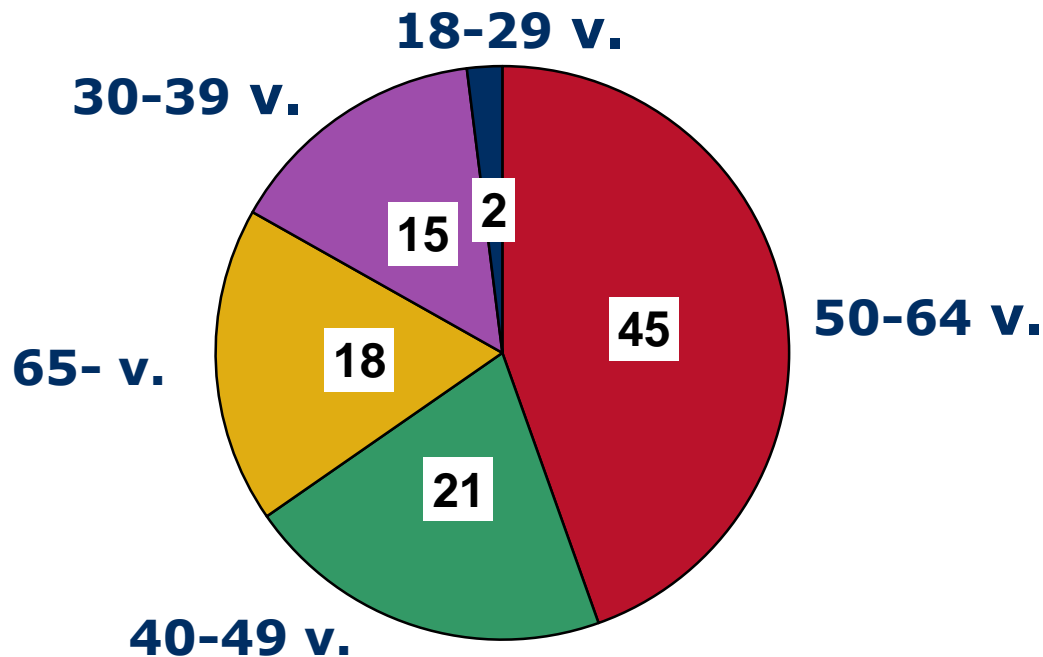
Tietoa valtuuston ja hallituksen puheenjohtajien ikäjakaumasta

Kunnanvaltuuston puheenjohtajien ikä*

- Valtuuston puheenjohtajat ovat **keskimäärin 52-vuotiaita**, kaksi vuotta vanhempia kuin valtuutetut. Nuorin puheenjohtaja on 22-vuotias (Järvenpää) ja vanhin 76-vuotias (Pukkila).
- Valtuuston puheenjohtajista lähes puolet on 50-64-vuotiaita.
- 18-29-vuotiaita* on valtuuston puheenjohtajina erittäin vähän: noin kaksi prosenttia (6 kunnassa: Asikkala, Järvenpää, Kajaani, Kuhmo, Tornio ja Urjala). Osuus on pysynyt saman suuruisena kolmena edellisenä valtuustokautena.
- 65 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia on puheenjohtajista 18 prosenttia. Osuus on kasvanut 11 prosenttiyksikköä vuodesta 2005. Vastaavasti 50-64-vuotiaiden osuus on vähentynyt samaan aikaan 14 prosenttiyksikköä.

***ikä vaalipäivänä**

Valtuuston puheenjohtajien ikäjakauma* 1.6.2017 alkaneella valtuustokaudella Manner-Suomen kunnissa, %

*ikä vaalipäivänä

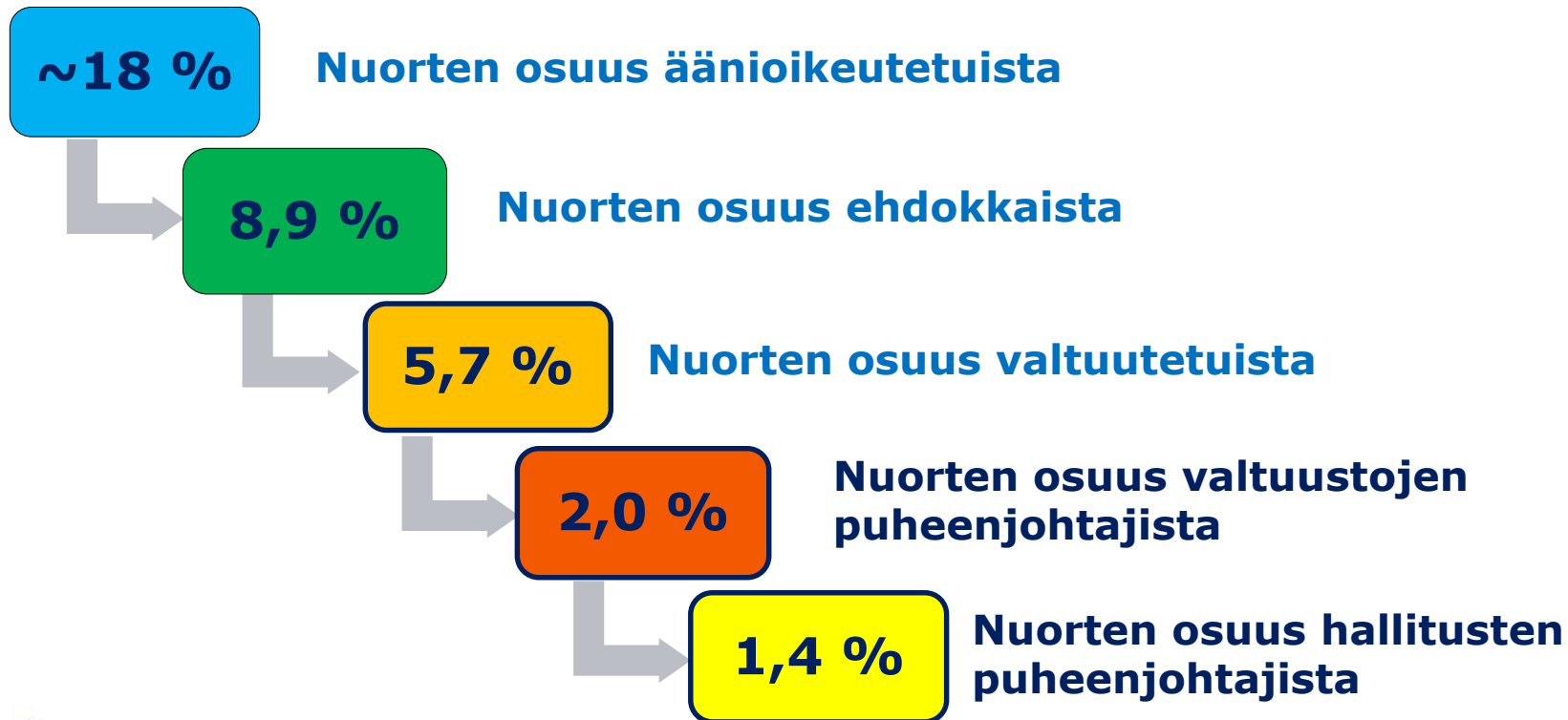
Valtuuston puheenjohtajien ikäjakauma* vuosina 2005, 2009, 2013 ja 2017 alkaneilla valtuustokausilla Manner-Suomen kunnissa, %

Ikäryhmä	v. 2017	v. 2013	v. 2009	v. 2005
18-29 v.	2	0	2	1
30-39 v.	15	18	8	9
40-49 v.	21	22	24	25
50-64 v.	45	47	55	59
65 - v.	18	13	11	7
N, vastanneita	295	192	332	399
Kuntien lkm	295	304	332	416

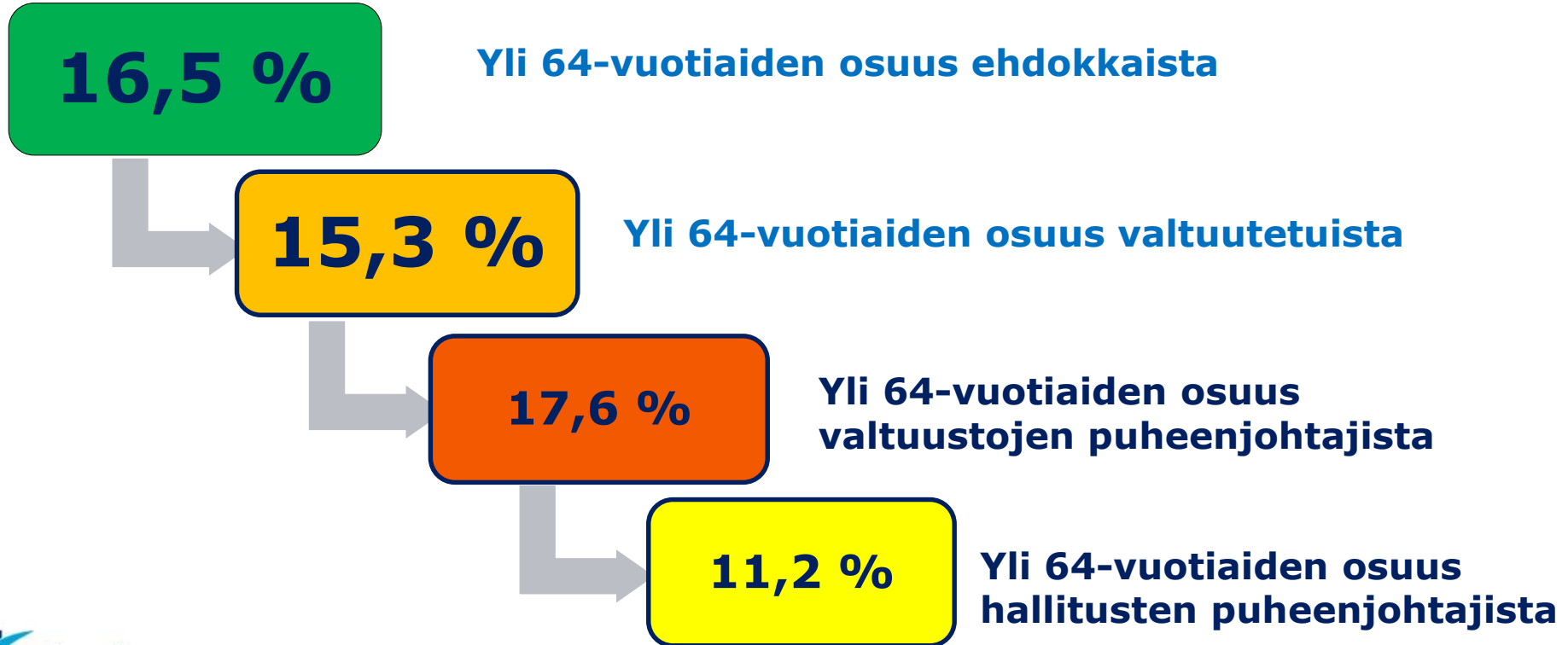
Kuntavaalit 2017:

Nuoret 18-29-vuotiaat

äänestäjinä, ehdokkaina, valtuutettuina ja puheenjohtajina

Yli 64-vuotiaat äänestäjinä, ehdokkaista, valtuutettuina ja puheenjohtajina

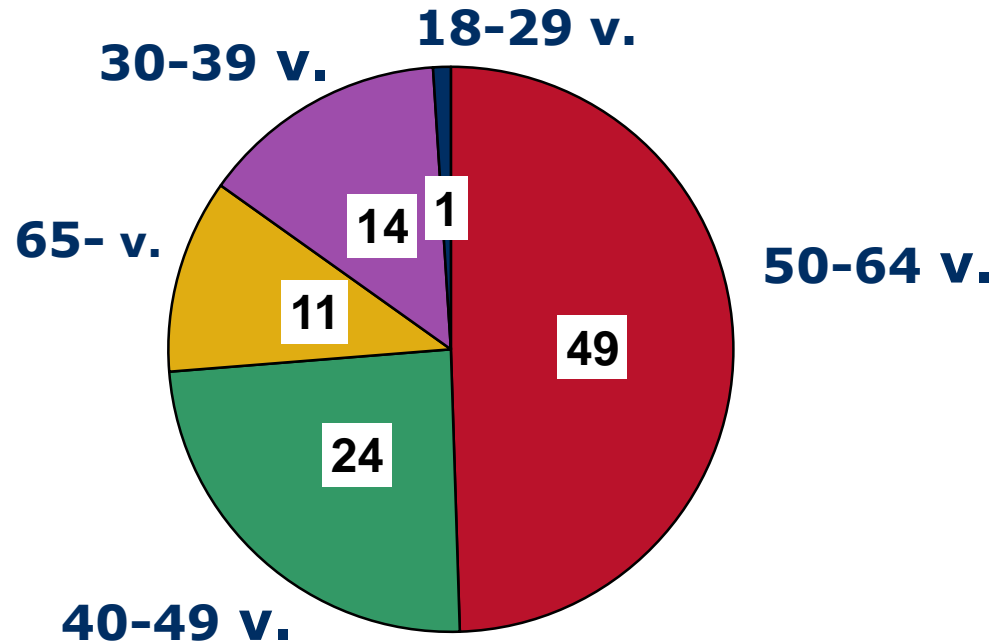

Hallituksen puheenjohtajien ikä* Manner-Suomen kunnissa 2017

- Hallituksen puheenjohtaja ovat **keskimäärin 52-vuotiaita**, saman ikäisiä kuin valtuuston puheenjohtajat.
- Nuorin puheenjohtaja on 22-vuotias (Inkoo) ja vanhin 76-vuotias (Viitasaari).
- Hallituksen puheenjohtajista puolet on 50-64-vuotiaita.
- 18-29-vuotiaita* on hallituksen puheenjohtajina vain prosentti (Iisalmi, Iitti, Inkoo, Turku). Osuus on pysynyt yhtä pienenä vuodesta 2001. Sitä vastoin 30-39-vuotiaiden osuus on kasvanut 8 prosenttiyksikköä samana aikana.
- 65 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia on puheenjohtajista 11 prosenttia. Osuus on kasvanut 8 prosenttiyksikköä vuodesta 2001. Vastaavasti 50-64-vuotiaiden osuus on vähentynyt samaan aikaan kymmenisen prosenttiyksikköä.

*ikä vaalipäivänä

Kunnanhallitusten puheenjohtajien ikäjakauma* 1.6.2017 alkaneella valtuustokaudella, %

*ikä vaalipäivänä

Hallituksen puheenjohtajien ikäjakauma* vuosina 2001, 2005, 2009, 2013 ja 2017 alkaneilla valtuustokausilla, %

Ikäryhmä	v. 2017	v. 2013	v. 2009	v. 2005	v. 2001
18-29 v.	1	2	1	1	0
30-39 v.	14	11	8	6	6
40-49 v.	24	24	24	29	32
50-64 v.	49	49	61	60	59
65 - v.	11	14	6	4	3
N, vastanneita	295	195	332	407	430
Kuntien lkm	295	304	332	416	432

Lisätietoa aiheesta

Tulossa:

- Analyysi kuntavaaleista 2017 ja tietoja luottamushenkilöistä (syyskuu 2017)
- Kuntien valtuuston ja hallituksen puheenjohtajat (lokakuu 2017)

Jo julkaistuja, mm.:

- *Kokokuva Manner-Suomen kuntien valtuustojen, hallitusten ja lautakuntien puheenjohtajista vuonna 2013.* http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=3171
- *Kuntademokratian ja -johtamisen tila valtuustokaudella 2009-2012.* Acta nro 252. http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=2955
- *Naiset ja miehet kuntaomisteisten yhtiöiden ylimmässä johdossa.* STM Raportteja ja muistioita 2017:24. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80006>

www.kuntaliitto.fi/kirjakauppa